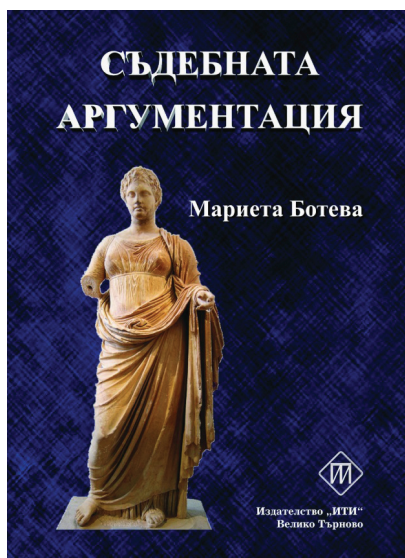

Представяне на книга
Book Review

Съдебната аргументация

Иванка Мавродиева
Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Имейл: mavrodieva@phls.uni-sofia.bg

Книгата на професор доктор на науките Мариета Ботева е със заглавие „Съдебната аргументация“, публикувана през 2021 година от издателство „ИТИ“, Велико Търново. Предпечатът е от издателство „ИТИ“. Корицата е дело на Иван Тодоров Иванов.

Мариета Ботева се дипломира във Великотърновския университет със специалностите „българска филология“ и „история“ и завършва специализация по Словесно-изпълнителско изкуство в Софийския университет. Ботева защитава докторска дисертация през 1988 г. и дисертация за доктор на науките на тема „Политическата аргументация в реторическите дискурси“ (2012). Представям тези факти като доказателства за професионалната подготовка и за преподавателския и изследователския път на професор Ботева.

Написването на книгата е инспирирано и от преподаването на проф. Ботева пред представители на съдебната система в София и от осмисляне на възможностите да се съхрани опитът ѝ.

Текстът е с обем 330 страници, разделен е на 5 глави и приложение. Той е структуриран при съчетаване на няколко подхода: от общото към частното, от емпириката към обобщенията, от фактите към процесите, от факторите към резултатите.

Първата глава има теоретико-обзорен характер, в нея Мариета Ботева прави преглед на съдебното красноречие в Атина и Рим. Тя извежда фактори за развитието му и за връзката с други видове красноречие, сред които политическото.

Втора глава е посветена на философско-реторическите основи на съдебната аргументация. В нея Мариета Ботева навлиза в дълбочина; тя установява фактори и представя през един нов и все още недостатъчно разработен от други автори ракурс съдебната аргументация. Авторката извежда реторичните концепции на Аристотел („Реторика“ и Толика“), на Квинтилиан („Обучението на оратора“), представя трактатите на Цицерон („За оратора“, „Брут“, „Оратор“). Тя прави обзор на основни принципи, постулати и канони и на други автори: Лио Гроук, Пол Екман, Дезмънд Гилфойл, Дезмънд Морис, Васил Райнов. Ботева извежда принципите на аргументацията от книгата на Хаим Перелман и Люси Олбрехт-Титека „Новата реторика. Трактат за аргументацията“ и представя преосмислянето на основни реторични канони и аргументи, които се използват и в съдебната аргументация. Тя извежда и своя авторова концепция за аргументацията, представена визуално в схема.

Трета глава е ориентирана към представяне на фигурите на мисълта и словото в един нов контекст, а именно като градивни елементи в съдебната аргументация. Тя достига до общения за:

- аргументация, получена посредством прибавяне, натрупване, повторение, подсилване, преобръщане;
- аргументация, получена като трансформация, заместване, разместване, въз основа на сходство, закърняване, възвръщане;
- аргументация, получена чрез изпускане на понятия, премълчаване на мисли и чувства, съкращаване, прекъсване.

В трета глава са дадени примери от речи на известни оратори като илюстрация за уместното и ефективно използване на реторични фигури в съдебната аргументация. Извадките от речите са не само уместни, те са много добри примери и са разнообразни.

Четвърта глава е насочена към представяне структурата на съдебната реч. Отново проличава прецизността в работата на Мариета Ботева при селекцията на примери от съдебни речи именно с цел представяне на добри

практики, в това число и от български съдебни оратори и автори, пишещи в областта на съдебната реторика, сред които Петър Корнажев.

Петта глава е с методологическа насоченост и в нея акцентът е върху обучението на съдебния оратор, като са установени традициите и новаторството. Отново се тръгва от традициите в Античността и се стига до съвременното, като така се получава цялостен поглед върху проблематиката.

В книгата е включено обстойно и много полезно от методическа гледна точка приложение, в което са представени след селекция много добри текстове на 40 обвинителни и защитни речи, които са написани от студенти в специалност „Право“ от Великотърновския университет.

Книгата има теоретичен и методически принос в областта на реториката и в частност в съдебната реторика и аргументация, за начините за усъвършенстване преподаването и обучението на български студенти.

Ръкописът е изпратен на 12.08.2021 г.

Приемане за публикуване: 20.08.2021.

Manuscript was submitted: 12.08.2021.

Accepted: 20.08.2021.

Брой 49 на сп. „Реторика и комуникации“, октомври 2021 г. се издава с финансовата помощ на Фонд научни изследвания, договор No КП-06-НП2/41 от 07 декември 2020 г.

Issue 49 of the Rhetoric and Communications Journal (October 2021) is published with the financial support of the Scientific Research Fund, Contract No. KP-06-NP2/41 of December 07, 2020.